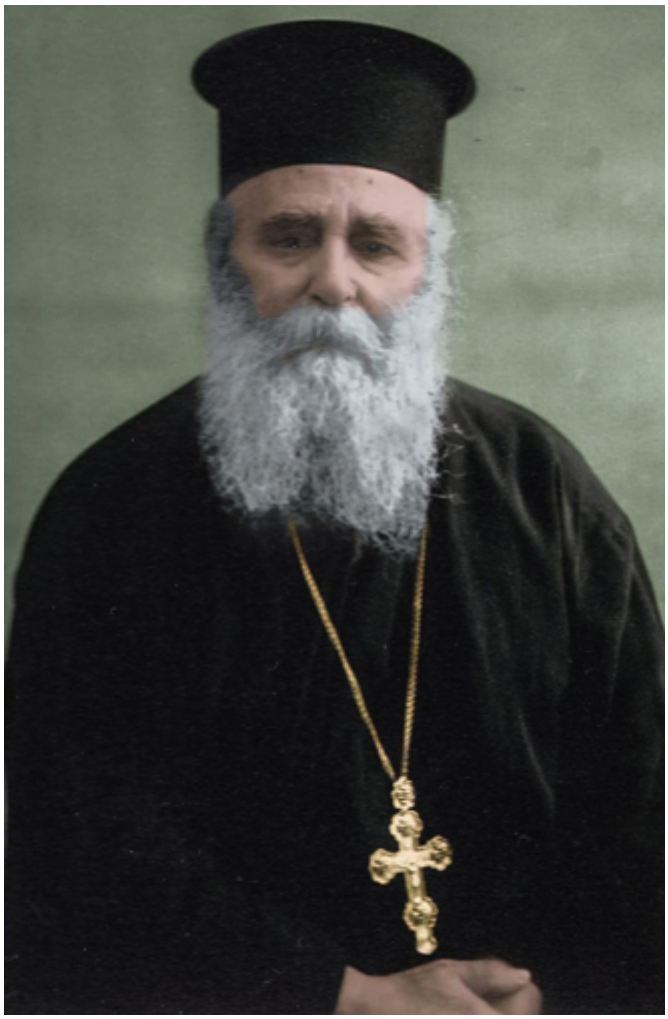
18 Αυγούστου 2014

Προ του συνοδικού δικαστηρίου [π. Γερβάσιος Παρασκευόπουλος (187-1964)]

/ Γενικά Θέματα

Ο άγιος Γέροντας ευρίσκεται προ αληθούς κυκεώνος, ο οποίος εδημιουργείτο εκ των ανακυπτόντων δραματικών αληθώς επί μέρους θεμάτων. Εν πρώτοις, ανακύπτει το θέμα της απολογίας του. Θα υπερασπίση εαυτόν ή θα αφήση εαυτόν ανυπεράσπιστον, διά να περισώση το εκκλησιαστικόν φρόνημα των τέκνων του; Ακολούθως, προβάλλει έντονον το δημιουργηθέν πρόβλημα εκ της ενώπιον του επισκοπικού δικαστηρίου καταθέσεως -εν Αθήναις ευρισκόμενος και ενεργών κατάθεσιν της απολογίας, του, προσαρτησθησομένην εις τον φάκελον του επισκοπικού δικαστηρίου, ευρισκομένου ήδη εις τα γραφεία της Ιεράς Συνόδου,- την οποιαν παραδίδων αρμοδίως δεν διστάζει να ειπή επί λέξει: «Ομολογώ ότι

έσφαλον καταθέσας μήνυσιν κατά του Μητροπολίτου μου. Ομολογώ ότι απέστειλα απ’ ευθείας το τηλεγράφημά μου προς την Ιεράν Σύνοδον, εν ω έδει να υποβληθή ιεραρχικώς διά του επισκόπου μου». Προσθέτει και άλλα «ομολογώ», αλλά -υπογραμμίζει μετά λόγου- «ταύτα πάντα τα “ομολογώ” ισχύουν, εφ’όσον παραδεχθώσι οι την απόφασιν του επισκοπικού δικαστηρίου υπογράφαντες, ότι εσφαλμένως προεξώφλησαν την απείθειάν μου προς τον μητροπολίτην μου και την υπ’ εμού πτώσιν -όλως ασύστατον- εις φατρίαν». Και ταύτα πάντα καταδεικνύουν αναμφισβητήτως την αγαθήν πρόθεσιν και την άδολον επιθυμίαν του κατηγορουμένου προς καταλλαγήν.

Μή εκτεινόμενοι εις άλλας λεπτομερείας, ερχόμεθα εις τον επηρεασμόν του σεβαστού Γέροντος εκ των συναντήσεών του εν Αθήναις μετά πολλών παραγόντων περί την διεξαγομένην δίκην προ του συνοδικού δικαστηρίου. Ούτω, διελέχθησαν θετικώς μετ’ αυτού αρχιερείς, οι οποίοι τον ηγάπων και πέντε εξ αυτών εψήφισαν υπέρ της αθωότητός του ως και λαϊκοί εκ των επαϊόντων. Ωρισμένοι αρχιερείς, όπως ο άγιος Αργολίδος Ιερόθεος, συμπεριεφέρθησαν επιτακτικώς, αλλ’ ο άγιος Γέροντας δεν κατενόει την γλώσσαν της επιταγής. Απήντησε διακριτικώς αλλ’ ευθαρσώς εις τον άγιον Αργολίδος. Τον συνεκίνησε βαθύτατα ο μητροπολίτης Κασσανδρείας, ο οποίος ωμίλησε κατ’ ευθείαν εις την καρδίαν του. Και υπεσχέθη ότι δεν θα κηρύξη επανάστασιν διεκδικών το αναμφισβήτητον δίκαιόν του, αλλ’ ότι θα τηρήση θετικήν στάσιν, διότι θέλει, έστω επί ζημία του εαυτού προσώπου, την ειρήνευσιν της Εκκλησίας. Απεκάλυψε ότι τον απασχολεί συντόνως να διατηρηθή ζών και εναργές το εκκλησιαστικόν φρόνημα των τέκνων του, του λαού του Θεού. Τον επηρέασε, ωσαύτως, βαθύτατα ο εκλεκτός φίλος του και αδελφός, ο μέγας διδάσκαλος και γίγας της Ορθοδοξίας, Παναγιώτης Τρεμπέλας, μετά του οποίου συνεδέετο από μακρού, ότε ο κ. Τρεμπέλας διέμενε εις Πάτρας. «Δύναμαι να μη σε προσέξω;», είπε ο Γέροντας προς τον Καθηγητήν. «Είσαι το κακόν παιδίον μας. Αλλά κυριαρχείς εντός ημών, διότι είσαι προ παντός το καλόν παιδίον. Και θα καταβάλω κάθε προσπάθειαν, εάν δεν με συγκλονίσουν πεπυρωμένα βέλη δικαστών μου, να παραμείνω εν πραΰτητι, ηρεμία και εν δυνάμει καταλλαγής, αναζητών τον Κύριον, την αγάπην και την ειρήνην Αυτού εν τη Εκκλησία και εν τω πιστώ λαώ Αυτού».

Ταύτα πάντα τον απησχόλησαν εντόνως απάσας τας ημέρας της εν Αθήναις διαμονής αυτού. Και εκορυφώθησαν αι προσευχαί και ικεσίαι του, όλως ιδιαιτέρως την παραμονήν της προσελεύσεώς του εις το συνοδικόν δι-καστήριον. Παρουσιασθείς, πράγματι, ενώπιον του δικαστηρίου, συγκειμένου εκ δώδεκα αρχιερέων[1] -μετά του Αρχιεπισκόπου κυρού Χρυσοστόμου ως Προέδρου συμπεριλαμβανομένου- και παραμείνας εις την ορισθείσαν θέσιν, ήκουε την διαδικασίαν και τον πραγματοποιούμενον διάλογον των αγίων συνέδρων,

αναμένων να του δοθή ο λόγος.

Επόμενον, βεβαίως ήτο, να ζητήση πάνυ ευλαβώς τον λόγον, ότε υπεγραμμίσθη εκ μέρους ωρισμένων αρχιερέων μετ' εμφάσεως το ζήτημα της φατρίας, της απείθειας και της καταφρονήσεως του οικείου Ιεράρχου, τα οποία απέκρουε εις τας γραπτάς απολογίας του εντόνως, ενώπιον του επισκοπικού δικαστηρίου. Και εξέθεσε με την συνήθη εις αυτόν εύροιαν του λόγου, πεπειραμένην, δόκιμον και κατωχυρωμένην δικανικήν επιχειρηματολογίαν, εν αναφορά προς τους ποινικούς νόμους, τους θείους και ιερούς κανόνας του Κανονικού Δικαίου της Ορθοδόξου ημών Εκκλησίας και εκζητών την απόδοσιν του δικαίου. Δεν έπαυσε δε διαμαρ-τυρόμενος διά την κακοποίησιν της ιερατικής υποστάσεως εαυτού και την άνευ οίκτου προσβολήν της εγνωσμένης αγνότητος των παιδιών των Εκκλησιαστικών Σχολείων του. «Είναι πικρόν το παράπονόν μου», είπε, «διότι δεν ηδικούμην μόνον εγώ, αλλά τόσα αθώα κοράσια, αποτελούντα σέμνωμα της πατραϊκής κοινωνίας· τόσαι αξιότιμοι Δέσποιναι, κατά του μετώπου των οποίων ούτως επισήμως ενεκολάπτετο το στίγμα της υποψίας». Δεν επεξετάθη επί του κατηγορητηρίου, αφού όμως πλήρως απέκρουσε μετ' οδύνης και πόνου τας εκτοξευθείσας περί ηθικών ατοπημάτων ερεσχελίας και συκοφαντικάς ύβρεις των συκοφαντών και αδίστακτων υβριστών κατ' αυτού του ίδιου και της συνοδίας του, αποτελουμένης εξ αξιοπρεπών οικογενειαρχών, ανδρών, γυναικών και παιδιών, οι πλείστοι εκ των οποίων φέρουν τα πρώτα εις την παραδοσιακήν κοινωνίαν της πόλεως των Πατρών. Και έπαυσεν εγκαίρως, μικρόν υπερκεράσας την υποσχεθείσαν έκτασιν εις την απολογίαν του και τον έντονον αυτής χαρακτήρα, καθ' ά είχεν υποσχεθή εις τους λίαν αγαπητούς αυτώ Σεβασμιωτάτους αρχιερείς, εκλεκτούς αδελφούς και φίλους.

Μίαν ώραν παρέμενεν εις βαθείαν έντασιν ο άγιος του Θεού, προσμένων να ακούση την απόφασιν του συνοδικού δικαστηρίου. Από αυτήν θα εξηρτάτο η μετά ταύτα πορεία, την οποίαν θα ηκολούθει. Εκυριάρχησεν εις την απολογίαν του το πνεύμα το συναινετικόν, η παύλειος συμβουλία της καταλλαγής και η γενικωτέρα ελπίς της συναινέσεως, καθ' ά εκτενώς ητήσατο κατά τα τελευταία εικοσιτετράωρα, προς ειρήνευσιν και διατήρησιν του εκκλησιαστικού φρονήματος και της ενότητος των τέκνων του και γενικώτερον του ευλογημένου λαού του Θεού. Θα ηδύνατο να ηγηθή πυκνού πλήθους αφωσιωμένων εις αυτόν και πιστών τέκνων του και να συστήση μίαν ζώσαν Εκκλησίαν, μακράν των αυθαιρεσιών των εκκλησιαστικών προσώπων και των συνοδιών αυτών. «Και θα παρέμενε», γράφει σχετικώς πιστός οπαδός και ακόλουθος του μακαριστού Γέροντος, «εις την ιστορίαν ως θεοφιλής ηγέτης, ο οποίος επεχείρησε να θραύση τα σιδηρά τείχη, τα οποία ως άλλα γιγαντιαία σινικά τείχη περιβάλλουν τα μοναστικά παλάτια και τας επάλξεις των ως και την ζώσαν πολιτείαν του ορθοδόξου πληρώματος, και θα ηδύνατο,

ηγούμενος αυτών, διδάσκων αυτούς την επιμέλειαν ψυχής, να δημιουργήση μίαν καινήν πολιτείαν, Κυρίαρχης της οποίας θα ήτο ο Κύριος Ιησούς και τα Ευαγγέλιά Του Παλαιάς τε και Καινής Διαθήκης». Αλλ' ο μακαριστός Γέροντας ωρμάτο από τα φωτεινά υψίπεδα της γορτυνιακής γής, η οποία σπιθαμή προς σπιθαμήν εχει ποτισθή με τα νάματα του Ορθοδόξου Γένους και έχει δροσισθή απο των ιδρώτων και των αιμάτων μεγάλων και αγίων μορφών, αι οποίαι εδόξασαν την γενέτειραν και το όλον Γένος των Ελλήνων, είς εκ των οποίων υπήρξε και υπάρχει ο άγιος Γέροντας, του οποίου παρεθέσαμεν είκοσι φωταυγείς παραγράφους από τον ηγιασμένον βίον του.

Μετά το τέλος της συνεδρίας του συνοδικού δικαστηρίου, ο μακαριστός Γέροντας εξήλθε με την συνοδίαν αγαπητών εις αυτόν συνεργών, αδελφών και συλλειτουργών, περιωρισμένων εις αριθμόν, και επορεύθη προς την περιοχήν της Ακροπόλεως -το συνοδικόν δικαστήριον ευρίσκετο τότε εις το επί της οδού Φιλοθέης 22 κτίριον της Αρχιεπισκοπής Αθηνών. Η έξοδος εκ του κτιρίου τούτου φέρει αυτομάτως τον περιπατητήν προ της Ακροπόλεως[1].

Σημείωσις:

1. Υπάρχει μία φωτογραφία, η οποία τον παρουσιάζει άνευ σταυρού και επανωκαλυμμαυχίου, καταβεβλημένον -καίτοι μόλις ηριθμούντο εις 52 τα ετη του- κρατούντα εις χείρας έγγραφον αφορών εις την απόφασιν του δικαστηρίου. Ήτο η στέψις των αγώνων του επί μιαν τριακονταπενταετίαν, κατά την διάρκειαν της οποίας διηκονησε ως λειτουργος του Υψίστου και δια την οποίαν έλεγεν, εκφράζων κατ' άνθρωπον πικρόν παράπονον: «Διηκόνησα την Εκκλησίαν ως κληρικός επί πολλάς δεκαετίας. Εισήλθον εις το θέατρον αυτής με την απόφασιν να παραμείνω εως θανάτου πιστός είς την παρθενίαν, ακτημοσύνην και την υπακοήν. Επέμεινα ιδιαιτέρως να απαλλαγώ πάσης μερίμνης διά τα οικονομικά μου. Εν επιγνώσει απέστρεφον τας χείρας και το πρόσωπον από παν έσοδον ή «τυχηρόν» εκ της διακονίας μου. Δια να εξευρίσκω χρόνον επαρκούντα διά τους μεγάλους τομείς τους οποίους διήνοιξα, εδίδον εκ του μισθού μου των 2.000 δραχμών, 1.150 δραχμάς εις βοηθόν ιερέα, ο οποίος επετέλει τας γραφειακάς μου υποχρεώσεις ως πρωτοσυγκέλλου, ώστε εγώ ελεύθερος να εκδαπανώμαι εις το νυκτός τε και ημέρας επιτελούμενον εκτεταμένον εφημεριακόν έργον. Δεν ανέμενον, βεβαίως, έπαινον και στεφάνους διά τας θυσίας μου αυτάς. Αλλ' οι έχθιστα διατεθειμενοι κατ εμού επεδίωξαν να καταπατήσουν την πνευματικήν και ηθικήν μου υπόστασιν εως των πεταύρων του Άδου. Δώη αυτοίς Κύριος από των πλουσίων αυτού δωρεών

δωρήματα πλούσια και κεχαριτωμενα και εις εμέ να δώση δυνάμεις πολλάς, διά να υπομένω αξίως το βεβαρημένον τρίπτυχον του εζωσμένου τον μοναχικόν τρίβωνα δούλου αυτού και εσχάτου εργάτου της Εκκλησίας Του, μέχρι της υστάτης αυτού πνοής».

Πηγή: *Μητροπολίτου πρ. Ύδρας, Σπετσών και Αιγίνης Ιεροθέου, Αρχιμανδρίτης Γερβάσιος Παρασκευό-πουλος (1877-1964), φωταυγείς παράγραφοι από τον βίον και την πολιτείαν αυτού, σελ.95-101, Αίγινα 2007.*